

'Bushman' contra 'Dutchman'

Als Nederlander heb ik het geluk in mijn leven gehad om in Afrika met de inlandse bevolking samen te werken aan een betere toekomst. In Zuidwest-Afrika, of beter gezegd, in Namibi? zou ik de inheemse bevolking kunnen begeleiden met de teelt van landbouwgewassen. Een prachtige uitdaging, omdat het in m'n karakter zit om alles drie keer uit te willen leggen en om bovendien alles drie keer voor te willen doen en het werk na mijn uitleg daarom al klaar is. Dat laatste heeft voor de Bosjesmannen hoogstwaarschijnlijk de doorslag gegeven om een 'bloody Hollander' aan te stellen.

De eerste werkweken met mij als 'witman' en hen als 'zwartman' verliepen aftastend van beide kanten. Ik was op zoek naar het 'kunnen' en 'willen' van de groep. Zij waren op hun beurt opzoek naar een manier om 'die bleekscheet' een oor aan te kunnen naaien. Natuurlijk had ik in de eerste weken duidelijk kenbaar gemaakt dat ons leven op aarde samen met de dieren onlosmakelijk verbonden was. Maar al te vaak tijdens mijn toespraken renden een paar leden plotseling uit de groep weg om bijvoorbeeld een tortelduif te vangen die net iets te laag voorbij kwam over de korenvelden. Binnen luttele minuten werd het beestje gevangen, ontvederd, geslacht, gerookt en verorberd. Daarna voegde men zich weer gewoon bij de groep om te horen wat die 'witman' te vertellen had. Als ik me daarover had opgewonden en daardoor een rood hoofd zou hebben gekregen, zou ik niet meer de 'witman' zijn geweest. Ik accepteerde dan ook hun levensstijl ook al week die ver af van de mijne.

Op een avond zit ik voor mijn nachtverblijf van de altijd prachtige zonsondergang te genieten. Zoals gewoonlijk komt uit het niets een Bosjesman in mijn richting aangerend. Hij blijft op een respectabele afstand staan. In z'n armen draagt hij een klein hertje. Ik wenk hem dichterbij te komen en hij beantwoordt mijn gebaar op een manier die lijkt op het voortschrijden van een pastoor die eens in zijn leven de paus mag zien. Diep nederig benadert de zwarte man mij. Ik sta op om te zien wat hij in zijn armen draagt. Een bungelend pootje vertelt mij al genoeg: Totaal afgebroken ... arm dier... Ik neem het dier van hem over en graai in m'n broekzak naar wat losse rand muntstukken om hem zo te bedanken voor zijn moeite. Met de muntstukken in z'n hand geklemd, verdwijnt de Bosjesman waar hij zich het meest veilig voelt ... in de bosjes.

Op mijn arm rust een prachtig jong hertje. Direct begin ik met het rechtzetten en spalpen van het gebroken pootje. De wond lijkt vers dus ik heb goede hoop. Met takjes van een papjaboom herstel ik de breuk. Repen uit een T-shirt versterken het geheel. Het diertje krijgt vervolgens de nodige rust. Mijn vrouw Wanda geeft al haar genegenheid aan het

diertje. Na enkele dagen merk ik dat ik voor mijn vrouw bijna niet meer besta. Alles draait om het jonge hertje. Ze geeft het diertje de voeding en verpleging die de superklasse A plus nog te boven gaat. Na twee weken rent het beestje al weer rond, met spalkje en al. Het diertje bedankt ons op zijn manier door de mooiste bokkensprongen ten tonele te brengen.

Het is ruim drie weken later en eenzelfde mooie avondzon straalt over ons hutje. Weer komt de zelfde bosjesman naar ons verblijf en wederom heeft hij een hertje in zijn armen met hetzelfde probleem: Een gebroken pootje. Opnieuw beloon ik hem met wat geld voor de geweldige moeite die hij heeft gedaan. Nog een klipspringertje erbij en weer laat ik mijn diergeneeskunde op het jonge beestje los. Het eerste diertje rent er al lustig op los in de tuin (nu zonder spalk om z'n pootje). Het nieuwe hertje krijgt hetzelfde spalkje, zei het iets beter, want ik leer van de voorgaande ervaring.

Met een traan in onze ogen laten we op een avond het eerste hertje los in de wijde Afrikaanse natuur. We nemen een glas wijn op de goede afloop. Voor het glas leeg is, is van het diertje niets meer te zien. Totaal opgegaan in de natuur. Al onze zorg richt zich op de nieuwe jonge klipspringer, dus we hebben nog iets te doen. Met secuur werk krijgen we ook dit diertje aan het springen. Binnenkort kan ook bij hem de pootspalk verwijderd worden.

We zitten op een avond rustig te luisteren naar Radio Nederland wereldomroep. Een prachtige afleiding als je in een gebied leeft waar geen TV ?n dus geen reclame is. Het gewonde hertje ligt slapend op mijn schoot. Ik heb het diertje duizend keer gestreeld en heb de plaats van z'n vriend verworven. Zo zacht en zo klein met pootjes zo dik als een balpoint. Zijn grote glanzende ogen kijken me aan. We zijn echt een vertrouwd koppel.

Plotseling hoor ik van buiten een ander natuurgeluid ... het is de roep van een mens ... een mens in nood zo te horen. Ik leg m'n pati?ntje op een matje en begeef me richting mensengeluid. In het donker is het moeilijk om een bosjesman te ontwaren maar ik zie het wit van z'n ogen. "Krijg nou wat" denk ik ... staat hij daar weer met een diertje op z'n armen. W???r met een bokje met een gebroken poot. Voor de derde keer geef ik deze natuurman wat geld voor de moeite die hij genomen heeft. Voor hetzelfde geld eet de gemiddelde Bushman zo'n diertje op, maar deze man is duidelijk anders, denk ik nog. Wederom begint het gehele stress- en gespalkgebeuren.

Zelden breekt een jong beestje een poot in de natuur. Ik vraag me af waarom dit, terwijl ik hier ben, w?l gebeurt. Ik zou hier wel een kliniek kunnen beginnen. Ik zou alleen bij niemand de kosten kunnen declareren.

De volgende dag leg ik de 'breuken' vraag voor aan mijn tolk (mijn tolk staat mij bij in m'n werkzaamheden met de plaatselijke bevolking). In een mengelmoes van spreektaal zoals Owambo, Engels, Duits, Afrikaans en Ovaimba, legt hij me duidelijk uit dat ik geen geld meer moet geven aan 'die Bushman'. Zolang ik hem namelijk geld geef, brengt hij mij dieren met gebroken pootjes. Hij gaat het veld in op zoek naar jonge hertjes, vangt ze op een listige manier en breekt een pootje van het dier ... Want hij heeft ontdekt: "Die gekke 'witman' betaalt ervoor!"

Ik ben direct gestopt met m'n praktijk ...

Skukuza